

Vattentjänstplan Markaryds kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Planens innehåll	3
2.1	VA-utbyggnadsplan	3
2.1.1	Principer för utbyggnad av kommunalt VA.....	3
2.1.2	Bedömning av utbyggnadsbehov	4
2.1.3	Utförande	4
2.1.4	Aktiviteter.....	5
2.2	VA-utbyggnad och fysisk planering.....	5
2.3	Handlingsplan allmänt VA	5
2.3.1	Verksamhetsområden	5
2.3.2	Aktiviteter verksamhetsområde.....	6
2.3.3	Dricksvatten.....	6
2.3.4	Aktiviteter dricksvatten	7
2.3.5	Spillvatten	7
2.3.6	Aktiviteter spillvatten.....	7
2.3.7	Dagvatten	8
2.3.8	Aktiviteter dagvatten	8
2.3.9	Ledningsnät.....	8
2.3.10	Aktiviteter ledningsnät.....	9
2.3.11	Skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen	10
2.3.12	Aktiviteter skyfallspåverkan	11
2.4	Undersökning – behov av strategisk miljöbedömning	11
2.4.1	Vad är en undersökning? Vad är betydande miljöpåverkan?	11
2.4.2	Slutsats och ställningstagande	12
2.4.3	Miljöchecklista – grund till strategisk bedömning	12
3	Ansvar och uppföljning	15

1 Inledning

Den första januari 2023 skedde en förändring i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). I §6a LAV anges krav på att alla kommuner ska ha en vattentjänstplan. Planen ska upprättas innan den 31 december 2023. Det är kommunfullmäktige som beslutar om antagande och om ändring i vattentjänstplanen. Planen ska prövas vart fjärde år för att säkerställa att den är aktuell.

Planen ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Vattentjänstplanen är inte bindande.

2 Planens innehåll

Vattentjänstplanen är framtagen av tekniska förvaltningen i samband med framtagandet av VA-planen. Det finns i dagsläget ingen vägledning för hur en vattentjänstplan ska utformas. Däremot har branschorganisationen Svenskt Vatten tagit fram M152 "Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan - komplettering av VA-plan". I denna vägledning beskrivs två exempel på upplägg för vattentjänstplan. I det första exemplet ersätter vattentjänstplanen den tidigare VA-planen i sin helhet och i den andra är den ett komplement till VA-planen. I Markaryds kommun används det andra exemplet. Det innebär i praktiken att vattentjänstplanen består av de delar av VA-planen som är aktuella för samråds- och granskningsprocess. En första version av vattentjänstplanen har under hösten 2023 varit ute på samråd med Länsstyrelsen som 2023-10-25 inkom med synpunkter. Justeringar har gjorts med hänsyn till yttrandet. I det fall ett område varit aktuellt för utbyggnad hade även berörda fastighetsägare kallats till samråd. Innan vattentjänstplanen antas av kommunfullmäktige, ska kommunen ställa ut ett förslag till granskning under minst fyra veckor..

2.1 VA-utbyggnadsplan

2.1.1 Principer för utbyggnad av kommunalt VA

Enligt lagen om allmänna vattentjänster ska kommunen inrätta verksamhetsområden om det "med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse". Kommunens skyldighet inträder dock först när vatten och avlopp inte kan ordnas genom enskilda lösningar. Lagändringen som trädde i kraft 2023 fastslår att vid bedömningen av behovet ska hänsyn tas till förutsättningarna av att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning. En enskild anläggning måste kunna godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

2.1.2 Bedömning av utbyggnadsbehov

Bebyggelsegrupper i kommunen som av hälso- eller miljöskäl skulle kunna omfattas av ett kommunalt VA-ansvar har identifierats och bedömts i denna plan med utgångspunkt i den parallellt framarbetade VA-planen.

Vid framtagande av VA-planen identifierades bebyggelsegrupper med hjälp av miljö- och byggnadsenhetens inventering av enskilda avlopp och Länsstyrelsens handläggningsstöd "*GIS-stöd för planering och tillsyn av små avlopp*" med GIS-lagret "*HS112 Risk påverkan enskilda vattentäcker*". Detta GIS-lager använder sig av en karaktärisering som följer:

- Områdena omfattar minst 5 bostadsbyggnader och avståndet mellan två bostäder är högst 200 m.

Utöver detta har inventeringen och tillsynen av enskilda avlopp varit ett ytterligare underlag för bedömningen av potentiella områden för utbyggnad av VA. Områdena klassas enligt de klasser kommunen delat in dessa i, enligt följande:

- Allmänt VA-område
- VA-utbyggnadsområde
- VA-utredningsområde
- VA-bevakningsområde eller enskilt VA-område

Det är de senare tre som är aktuella för de områden som inte ingår i kommunens verksamhetsområden. I dagsläget ligger samtliga områden med de identifierade bebyggelsegrupperna som VA-bevakningsområde och har därmed, tillsvidare, enskilda lösningar. Följande områden är klassade som VA-bevakningsområde:

- Viviljunga
- Hinneryd*
- Såanna/Axhult
- Hannabad
- Södra Århult/Ulvaryd
- Fjärholma (Fridslund)/Göshult
- Oshult
- Västra Haghult
- Majenfors

*En del av Hinneryd är planerad för utbyggnad

2.1.3 Utförande

I det fall ett område beslutas vara föremål för utvidgning av verksamhetsområde för allmänt VA, genomförs en utredning av projektets omfattning. Beslut om utvidgning av verksamhetsområden fastställs av kommunfullmäktige.

2.1.4 Aktiviteter

- Fortsätta pågående inventering av enskilda avlopp

2.2 VA-utbyggnad och fysisk planering

I samband med att kommunen detaljplanelägger nya områden utökas normalt kommunens verksamhetsområden så att de nya områdena ingår. Möjligheterna att tekniskt lösa utvidgningen av de aktuella verksamhetsområdena ingår som en väsentlig del av arbetet med att ta fram en detaljplan.

Markaryd kommuns översiktsplan, som antogs av kommunfullmäktige 2022-06-27, § 65, fastställer att kommunen ska ta fram en VA-plan, ett arbete som skett parallellt med vattentjänstplanen. Översiktsplanen klarlägger att nyetableringar ska placeras och utformas på så vis att vattentillgångarnas kvantitet eller kvalitet inte påverkas negativt. En god drift och underhåll av ledningar och anläggningar för vatten- och avloppshantering behöver säkras. Fastigheter inom verksamhetsområde för VA ska försörjas av den kommunala VA-anläggningen, och enskilda anläggningar i ett VA-område ska inte godtas, förutom i undantagsfall. De enskilda anläggningarna genomgår en inventering i syfte att säkerställa att näringsämnen inte läcker ut och för att ekologisk och kemisk status i sjöar och vattendrag inte försämras.

De ställningstaganden som beskrivs i översiktsplanen kopplat till vatten har betydelse i framtida prövningar med detaljplaner, lov, förfrågningar med mera.

2.3 Handlingsplan allmänt VA

2.3.1 Verksamhetsområden

Ett verksamhetsområde är ett avgränsat område inom vilket kommunen har ansvaret att tillhandahålla vattentjänster till alla fastigheter inom området. Vattentjänsterna kan vara en av eller en kombination av tjänsterna dricksvatten, spillvatten eller dagvatten. Ett verksamhetsområde är juridiskt viktigt, eftersom området utgör den gräns inom vilket vattentjänstlagen, VA-taxan och allmänna bestämmelser för användandet av Markaryds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar (ABVA) gäller.

Det är kommunfullmäktige som fattar beslut om verksamhetsområde. Fastigheter inom ett verksamhetsområde har rätt till beslutade vattentjänster, men också skyldigheter, till exempel att betala anslutnings- och bruksavgifter.

Den som äger den allmänna VA-anläggningen kallas VA-huvudman. I Markaryds kommun är Markaryds kommun VA-huvudman.

I stora drag består Markaryds kommuns verksamhetsområde av tätorterna Markaryds centralort, Strömsnäsbruk, Timsfors, Traryd, Råstorp, Vivljunga och Hinneryd. Inom verksamhetsområdet för Markaryds centralort finns en förening, Östergatans vatten, som förser ett mindre antal fastigheter med dricksvatten genom ett eget distributionsnät.

2.3.2 Aktiviteter verksamhetsområde

- Verksamhetsområdet uppdateras efterhand som nya exploateringsområden tillkommer, eller befintlig bebyggelse bedöms bör innefattas.

2.3.3 Dricksvatten

Det finns tre kommunala vattenverk i kommunen. De två största förser Markaryds centralort med omnejd samt Strömsnäsbruk och Traryd med dricksvatten. Ett mindre vattenverk finns i Vivljunga.

Markaryds kommun har generellt god tillgång till råvatten som används för dricksvattenproduktion. Under längre perioder av varmt väder och torka kan tillgången påverkas, vilket kan innebära införande av bevattningsförbud.

De vattentäkter som idag används underhålls regelbundet för att upprätthålla fullgod kapacitet. Det finns inget som tyder på att nuvarande vattentäkter skulle bli obrukbara inom en överskådlig framtid. Även vattenverken behöver underhåll och uppdateringar, vilket sker kontinuerligt. Under 2024 har ett nytt tillstånd sökts för uttag av vatten från Grönö vattentäkt.

Då mycket av planer och drift rörande dricksvattenproduktionen omfattas av sekretess, berörs inte dessa i vattentjänstplanen.

Vattenskyddsområde

För att skydda råvattentillgången nu och för framtiden finns det inrättat vattenskyddsområden. Markaryds kommun har fastställda skyddsområden för samtliga aktiva vattentäkter. Det finns även en fristående dricksvattenproducent i Markaryds centralort och även denna har vattenskyddsområde.

Reservvatten och brandvatten

Reservvattentäkt saknas i dagsläget. Däremot är vattentäkterna till ytan stora och exponeringen är låg. Skyddsföreskrifterna är gamla och kontroll behöver göras för att bedöma om aktualisering krävs.

En plan finns upprättad för distribution av nödvatten i händelse av exempelvis längre driftstopp eller omfattande läcka. Denna plan kommer att uppdateras.

Enskilt dricksvatten

Fastighetsägare utanför det kommunala verksamhetsområdet för dricksvatten har eget ansvar att ordna sin dricksvattenförsörjning. I ansvaret ingår att se till att vattentillgången är god, nu och på sikt, samt att kvaliteten på vattnet är god.

Grävda brunnar är känsliga för att grundvattenytan höjs och sänks naturligt. Under torra perioder kan därför vattentillgången bli dålig. Även vattnets kvalitet kan förändras. Det är

fastighetsägarens ansvar att skaffa sig kunskap om sin vattenförsörjning så att de kan ställa rätt krav om de behöver göra åtgärder, till exempel om man behöver göra en ny brunn eller installera vattenfilter.

Om brunnen har sinat kan man dygnet runt hämta dricksvatten med egna medtagna vattendunkar hos kommunen. I södra delen kan vatten hämtas vid kommunhuset på Drottninggatan 11 och för norra delen på Fyrklöverns äldreboende på Wennebergsgatan 16.

2.3.4 Aktiviteter dricksvatten

På grund av sekretess är beskrivningen av aktiviteter rörande kommunalt dricksvatten begränsad.

- Löpande arbete för minskning av läckage och ökad driftsäkerhet

2.3.5 Spillvatten

Det finns två större kommunala reningsverk och två mindre, där den minsta är en infiltrationsanläggning. Ribersdals reningsverk är det största och renar avloppsvatten från Markaryds centralort med omnejd. Kvarnaholms reningsverk är det näst största och renar avloppsvatten från Strömsnäsbruk och Traryd. Ett mindre reningsverk finns i Vivljunga och infiltrationsanläggningen är belägen i Hinneryd.

Ribersdals reningsverk står inför ett omfattande renoveringsbehov och förnyat tillstånd. Det nya tillståndet lär med all sannolikhet medföra kravställning på kväverening. Kvarnaholm är i förhållandevis gott skick men behöver ett kvävereningssteg då krav på kväverening infördes 2022. I Vivljunga finns ett litet reningsverk med ca 30 anslutna personer. Kapaciteten är tillräcklig men anläggningen är i behov av underhåll.

Regelbundna tester utförs på slammet, både på Ribersdal och Kvarnaholm. Resultaten har historiskt visat på förhållandevis låga halter av exempelvis tungmetaller. REVAQ är en certifiering av aktivt uppströmsarbete för att minska flödet av farliga ämnen. Certifieringen är frivillig men kan påverka valmöjligheterna när det gäller hanteringen av slammet. I dagsläget finns inget krav på REVAQ-certifiering men utvecklingen kring kravställningar på slam kan på sikt medföra att liknande arbetssätt behöver införas.

2.3.6 Aktiviteter spillvatten

- Ta fram en spillvattenplan
- Se över funktionaliteten av markbädden i Hinneryd och dess påverkan av grundvattenförekomsten
- Helhetsutredning av Ribersdals reningsverk gällande dess framtida funktion
- Renovering av byggnaden vid Vivljunga reningsverk
- Utredda möjligheterna att uppfylla REVAQ-certifiering av avloppsslammet
- Följa utvecklingen angående framtida reningskrav

2.3.7 Dagvatten

Markaryds kommun har ingen dagvattenstrategi. För de detaljplaner eller andra åtgärder där dagvattenutredning krävs, tas det och ska fortsättningsvis tas fram dagvattenutredningar för att säkerställa att dagvattnet inte för med sig föroreningar till recipient eller grundvatten. Belastningen på det allmänna dagvattensystemet från enskilda fastigheter, andra fastigheter och allmän platsmark ska minimeras. Vid planläggning ska målet vara att dagvatten omhändertas lokalt genom rening, fördröjning och infiltration. På det sättet motverkas övergödning och att föroreningar sprids till recipient eller grundvatten. Öppna dagvattensystem är mindre sårbara vid extrem nederbörd och där det är möjligt ska utformningen bidra till rekreativa-, natur- och estetiska värden. Låglänta områden och andra områden som identifieras som lämpliga för omhändertagande av dagvatten ska säkerställas för detta ändamål.

I den gällande översiktsplanen görs ställningstagande kopplat till dagvatten och dagvattenhantering.

- Prioritera lokalt omhändertagande av dagvatten, vilket innebär att dagvattnet fördröjs och renas lokalt. Skapa öppna dagvattensystem för estetiska och rekreativa värden som möjliggör för ekosystemtjänster som är mindre sårbara vid extrem nederbörd
- Sträva efter en dagvattenhantering som tar hänsyn till klimatförändringar, minimering av miljöskadliga ämnen och som gestaltas väl
- Dagvattenutredningar tas fram i samband med detaljplaner och andra lov och åtgärder där det behövs för att säkerställa att dagvattnet inte för med sig föroreningar till recipient eller grundvatten
- Identifiera låglänta områden som reserveras för omhändertagande av dagvatten i Markaryds tätort

I Markaryds kommun finns utbyggda dagvattennät inom verksamhetsområdet och avledning av dagvatten sker till diken och vattendrag. Ett fåtal områden/gator använder fortfarande kombinerade system för spill- och dagvatten, där dagvatten leds till reningsverk. Arbete pågår fortfarande med att separera ovidkommande vatten från spillvattensystemet, vilket utförs ofta i samband med arbete på andra VA-ledningar, ledningsnät eller asfaltering.

2.3.8 Aktiviteter dagvatten

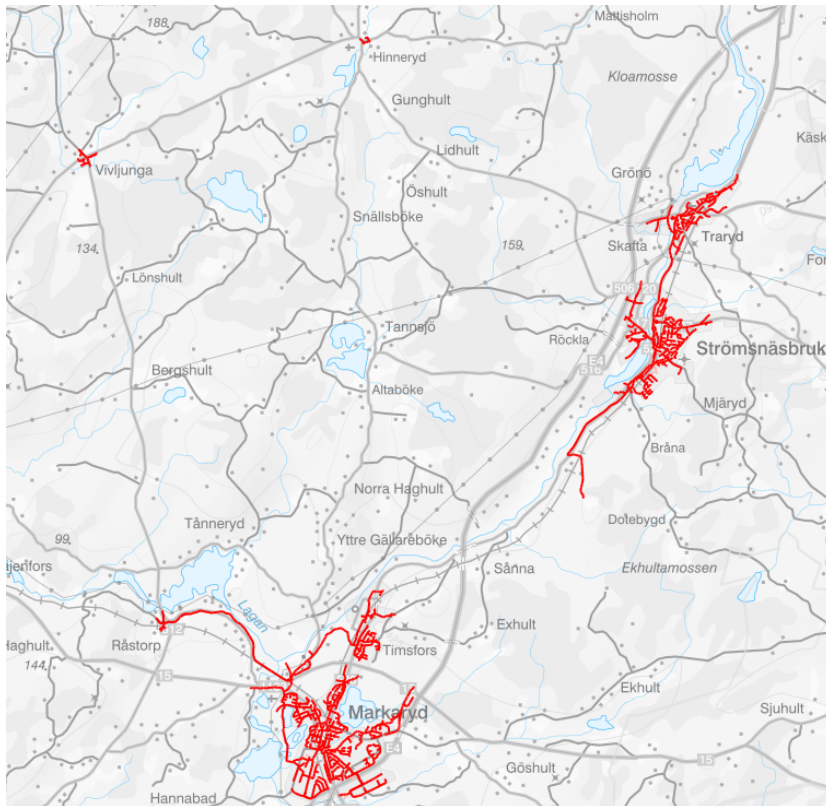
- Säkerställa att dagvattenhanteringen lyfts tidigt i planarbetet samt följa upp detta under hela arbetets gång
- Säkerställa att dagvattenutredningar utförs vid detaljplaner
- Utredda dagvattnets kvalitet för att kunna bedöma om och i så fall var reningsbehov föreligger

2.3.9 Ledningsnät

Ledningsnätet i Markaryd utgörs av ca 35 mil huvudledningar, varav ca 13 mil är dricksvattenledningar, ca 10 mil är dagvattenledningar och 11 mil är spillvattenledningar. Dokumentation för anläggningsåren är bristfällig och därför är genomsnittlig ålder oklar. Detsamma gäller ledningsmaterial. Av den dokumentation som finns, är merparten av gjutjärn. På grund av den bristfälliga dokumentationen, är en traditionell bedömning av lämplig

förnyelsetakt framöver inte möjlig. Det är däremot troligt att Markaryd, precis som många andra kommuner i Sverige, kommer att behöva öka förnyelsetakten framöver, då stora delar av ledningsnätet byggdes ut kring 1960–1970. Arbeten med läckor, avloppsstopp mm har över tid bidragit till kännedom om förnyelsebehov.

Figur 2 Översiktsbild ledningsnätets utbredning

VA-enheten inom Markaryds kommun arbetar för att hitta och åtgärda utläckage av dricksvatten samt tillskott av ovidkommande vatten till avloppet. Utläckage bedöms genom att jämföra mängden fakturerat vatten med den mängd som lämnat vattenverken. Med de nya vattenmätarna kan ledningsbrus avlyssnas för att identifiera vattenläckor. De senaste årens trend visar tydligt att utläckaget minskar. Inläckaget i avloppsledningarna bedöms genom att fakturerad mängd vatten jämförs med inkommande mängd till reningsverken. Även här är trenden över tid att ovidkommande mängder minskar. Detta har mycket att göra med det ledningsarbeten som utförts där gamla ledningar relinats eller bytts ut och dagvattenledningar lagts där det tidigare varit kombinerat.

Genom att filma avloppsledningar kan statusen på ledningarna analyseras och problem med skadade ledningar, otäta skarvar och rötter med mera upptäckas. Utifrån denna information kan underhållsplaner för till exempel underhållspolning utföras för att minska behovet av akuta åtgärder.

2.3.10 Aktiviteter ledningsnät

- Utredning av konsekvenser samt mängd (flöde) av tillskottsvatten och bräddningar
- Identifiera var i VA-systemet tillskottsvatten finns och var det kommer ifrån samt jobba för att minska dessa

- Mäta bräddpunkter i VA-systemet och jobba för att hantera dessa utifrån händelse
- Ta fram en spolplan för att säkerställa underhåll och ledningskapacitet
- Utveckla förnyelseplanen/åtgärdsplanen kopplat till material och ålder
- Kartlägga behov av redundansledning i VA-systemet

2.3.11 Skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen

Kommunen ska i Vattentjänstplanen redogöra för vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid ökad belastning på grund av skyfall.

Kommunen har ett ansvar enligt Plan- och Bygglagen att beakta och ta hänsyn till klimataspekter och skyfall vid planläggning och framtagande av detaljplaner.

Vid planering av nya dagvattensystem, ny bebyggelse, dimensioneras dessa för avledning av regn med återkomsttid upp till 30 år enligt Svenskt Vattens publikation P110. Vilken återkomsttid som är dimensionerande beror på vilken typ av bebyggelse som dagvattensystemet anordnas för. VA-huvudmannen är skyldig att ta hand om dagvattnet inom ett verksamhetsområde. Däremot omfattar ansvaret inte skyfall.

Vid extrema regn kommer dagvattensystemens kapacitet inte att vara tillräcklig och marken kan bli mättad. När detta händer sker avrinning även på markytan vilket kan leda till översvämning i områden med otillräcklig markavrinning eller som betecknas som instängda.

I Markaryd har Lagans nivå stor inverkan på möjligheterna till avrinning. I perioder av mycket regn, kommer samtidigt Lagans nivå att vara högre än vanligt. Avrinningen till Lagan kommer alltså att vara som sämst när behovet är som störst. Som underlag för bedömning av ett skyfalls påverkan på de allmänna VA-anläggningarna används översvämningskartering från MSB. Lagans och andra vattendrags utbredning vid förhöjda nivåer stäms av mot VA-anläggningarnas nivåer för att bedöma påverkan. Eftersom utloppen för dagvattensystemen är i närliggande sjöar och vattendrag, är det just nivåerna som är styrande. Lokalt kan lågpunkter förekomma och för att undersöka detta krävs lågpunktskartering, vilket kommer att utföras.

Avgränsningar

- Kravet på analys och åtgärder omfattar endast kommunala VA-anläggningar
- Prioriterade allmänna VA-anläggningar anses vara reningsverk, vattenverk med brunnar, pump- och tryckstegringsstationer, reservoarer
- Översvämningskartering från MSB motsvarar 100-årsfallet

Analys

De anläggningar där det bedöms finnas en risk för påverkan vid skyfall är de som omfattas av översvämmad yta enligt analys av MSB.

För de objekt där det identifierats en risk för påverkan vid skyfall behöver förutsättningarna studeras vidare och en slutlig bedömning av översvämningsrisken och lämpliga åtgärder genomföras. Detta arbete kommer att utföras i kommande klimatanpassningsarbete inom Markaryds kommun.

Den övergripande analysen har påvisat resultatet att fem spillvattenpumpstationer (SPU) riskerar påverkad funktion vid skyfall.

SPU33 pumpar spillvatten från Traryd söderut. Ett kraftigt inläckage vid översvämning kan innebära att spillvattnet från Traryd inte kan nå reningsverket. Det behöver utredas om åtgärder kan vidtas för att funktionen ska kunna bibehållas.

SPU31 pumpar spillvatten från Klint i Strömsnäsbruk. Klint är kraftigt påverkat av översvämning i analysen. Troligen behövs utökning av befintlig vall längs Lagan för att minska påverkan.

SPU30 pumpar större delen av allt spillvatten från Strömsnäsbruk och Traryd till reningsverket. Pumpstationen ligger under vattennivån vid översvämning. Troligen behövs utökning av befintlig vall längs Lagan för att minska påverkan.

SPU21 är belägen vid Byasjön och hamnar under vatten vid analys. Lokal åtgärd krävs för att hantera översvämning.

SPU12 pumpar spillvatten från Timsfors och hamnar under vattenytan vid analysen. Pågående exploateringsplaner öster om E4 kan genom dragning av nya överföringsledningar innebära att SPU12 inte längre behövs. I annat fall behövs åtgärd för att säkerställa drift.

Utöver ovanstående hamnar flertalet brunnsocker under vattenytan. Inventering behöver utföras för att säkerställa att alla av äldre modell är utbytta mot nya täta.

2.3.12 Aktiviteter skyfallspåverkan

- Fördjupad utredning av skyfallspåverkan
- Framtagande av åtgärdsbehov för påverkade anläggningar

2.4 Undersökning – behov av strategisk miljöbedömning

2.4.1 Vad är en undersökning? Vad är betydande miljöpåverkan?

Enligt 6 kap. 5–7 §§ miljöbalken ska kommunen göra en undersökning av miljöeffekter när en plan upprättas eller ändras, för att avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP). Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

Vad som avgör om en plan har betydande miljöpåverkan eller inte styrs dels av lagstiftning (förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar 2017: 955) och är dels en avvägning av de sammantagna inverkanerna samt lokala förutsättningar.

Vattentjänstplanens miljöpåverkan redovisas nedan under rubrik Slutsats och ställningstagande som tagits fram med utgångspunkt i en checklista.

2.4.2 Slutsats och ställningstagande

Vattentjänstplanen har en övergripande karaktär och beskriver i första hand åtgärder vars syfte är att förebygga negativ miljöpåverkan. Inga riksintressen påverkas av vattentjänstplanen, däremot behöver aspekter som naturmiljö, kulturmiljö och strandskydd tas i beaktande i senare skede för att motverka negativa effekter vid anläggning och genomförande. Vattentjänstplanen bidrar på sikt till positiva effekter på miljön.

Vattentjänstplanen bedöms inte ge upphov till betydande miljöpåverkan. Någon miljökonsekvensbeskrivning behöver inte upprättas och någon strategisk miljöbedömning behöver inte genomföras.

2.4.3 Miljöchecklista – grund till strategisk bedömning

Miljöchecklistan nedan utgör ett underlag för en samlad bedömning av den inverkan som vattentjänstplanens genomförande medför på miljön, hälsan och hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser.

Planens påverkan - checklista					
Information om planen					
Planen syftar till en långsiktig kommunal planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen har till syfte att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.					
Berörs ej		Påverkan			Kommentar
		Nej	Ja	Betydande	
Riksintressen					
Naturvård	X				
Rörligt friluftsliv	X				
Kulturmiljövård	X				
Kommunikationer	X				
Åkermark och skogsmark	X				
Fyndigheter av ämnen eller material	X				
Totalförsvaret	X				
Naturmiljö					
Naturresevat	X				
Natura 2000	X				
Biotopskydd	X				

Växt- och djurliv, hotade arter		X			Vattentjänstplanen möjliggör för en hållbar dagvattenhantering. Genom exempelvis väl utförda dagvattendammar, med vattenspeglar och växlighet, kan den biologiska mångfalden öka. Genom en utbyggnad av det allmänna VA-nätet gynnas även vattenmiljöer.
Spridningskorridorer, grön- och vattensamband	X				
Strandskydd		X			Det kan finnas behov av ytterligare vallar längs med Lagan. Preliminära utbyggnadsområden för Vivljunga, Hinneryd, Såna - Axhult samt Södra Århult - Ulvaryd kan komma att beröras av strandskyddet. Däremot så anses inte en eventuell utbyggnad påverka strandskyddet ur någon negativ bemärkelse.
Vattenskyddsområde		X			Preliminära utbyggnadsområden i Vivljunga överlappar till viss del med vattenskyddsområden. Ett vattenskyddsområde är till för och skydda råvattnet. Genom utbyggnad av VA-nätet på dessa platser kommer antalet enskilda avlopp att minska och därmed grundvattenkvalitén förbättras. Vattentjänstplanen har därför en positiv påverkan på miljön.
Andra värdefulla naturmiljöer		X			Naturvårdsprogram med mycket högt värde i utkanten av Vivljunga, högt värde i Hinneryd, mycket högt värde i Såna - Axhult, högt värde i Yttre Gällareböke - Norra

					<p>Haghult. Det finns även område för ängs- och hagmark i Sånna samt Yttre Gällareböke. Utanför Grönö planeras områdesskydd där våtmarksinventeringen visat på vissa naturvärden, detta fastställs i Länsstyrelsens plan för skydd av värdefull natur (2018). Naturmiljöerna kommer dock inte automatiskt påverkas av utbyggnadsplanerna. Flertalet av de värdefulla naturmiljöerna är lokaliserade i nära anslutning till utbyggnadsområdena och behöver därför inte direkt påverkas. Dessa naturmiljöer kommer att behöva beaktas i senare skede för att säkerställa att ingen negativ påverkan sker på naturmiljöerna vid anläggning och genomförande.</p>
Kulturmiljö					
Byggnadsminnen, fornlämningar eller andra skyddade kulturmiljöer			X		<p>De preliminära VA-utbyggnadsområdena överlappas med ett antal fornlämningar, möjliga fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar såsom kvarnar, kyrkolämningar m.m.. Enligt kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada en lämning. Vattentjänstplanen i sig anses inte påverka fornlämningarna utan det är själva utbyggnaden och anläggningen av exempelvis ledningar som kan göra skada. Vid grävarbeten intill</p>

					fornlämningar tas detta i beaktande och kommunen ska söka tillstånd för ingrepp i fornlämning.
Andra värdefulla kulturmiljöer	X				
Övrigt					
Genomförande		X			Det största reningsverket i kommunen är i behov av omfattande reoveringar samt av ett förnyat tillstånd. Det finns också behov av att genomföra förbättringar av ledningsnätet. En upprustning av ledningsnätet bidrar med positiva effekter på miljön.

3 Ansvar och uppföljning

VA-chefen är dokumentansvarig och planen ska revideras vart fjärde år. Genomförandeansvaret fördelas löpande inom tekniska förvaltningen efter relevans.

Kommunstyrelsens arbetsutskott bereder inför aktualitetsprövning i kommunfullmäktige. Vid ändring av planen fastställer kommunstyrelsens arbetsutskott samråds- och utställningshandling, och planen skickas på remiss till berörda instanser.

Kommunfullmäktige prövar aktualiteten av Vattentjänstplanen vart fjärde år.